

som den danske Rigsdag paa det Tidspunkt satte sig, maa siges at være opnaaet ved den Maade, hvorpaa Afgørelsen faldt; og den Traktat, som vi i Dag kan give vor Tilslutning, er et af de store Vidnesbyrd derom.

Det er jo rigtigt, at den Traktat, der foreligger overfor England, ikke er af en saa tilfredsstillende Beskaffenhed, og at dette hænger sammen med, at England indtil dette Øjeblik har vægret sig ved at gaa med til Traktater af en saa vidt-gaaende Beskaffenhed, som andre Stormagter er gaaet med til. England er paa intet Punkt endnu naaet ud over de Baand, som allerede selve Folkeforbundspagten paalægger. Det er at haabe, at man kan naa videre, ogsaa overfor England, og det var med stor Tilfredshed, jeg hørte af den højtærede Udenrigsminister, at et forberedende Arbejde i saa Henseende allerede er begyndt for Danmarks Vedkommende, og at den Traktat, der nu foreligger, kun er ligesom et Skridt paa Vejen, en Overenskomst, der giver Tid til at fortsætte Forhandlingen om mere vidt-gaaende Aftaler. Jeg ved jo ikke, om det vil lykkes at faa saadanne, det vil være afhængigt af Englands hele almindelige Politik. Vi kan ikke vente eller regne med, at England vil tage en Særpolitik overfor Danmark i denne Henseende, men glædeligt er det, at man allerede er naaet saa vidt med hele denne Gruppe af Aftaler.

Der har lydt fra flere af Talerne, vistnok fra alle de tre Ordførere, en Tak til den højtærede Udenrigsminister for hans Gerning i denne Sag. Jeg vil gerne føje mine Ord dertil. Naar vi er naaet saa overmaade langt, som sket er ved disse Aftaler, tror jeg, vi erkender, at den nuværende højtærede Udenrigsminister har en meget væsentlig og særdeles fortjenstfuld Andel deri. Disse Aftaler er Resultatet af et fuldkomment planlagt, bevidst, udholdende og meget omfattende Arbejde i Udenrigsministeriet i den Tid, den højtærede Udenrigsminister har ledet dette. Det er forberedt ogsaa paa anden Vis og forberedt tidligere. Det ærede Medlem Hr. Moltesen mindede med Rette om, at det er mere end et halvt Aarhundrede siden, at Tanker af den Art, som nu her faar Udtryk, fremførtes med Styrke i dette Ting. Paa det Tidspunkt, da dette skete, mødtes de med Kælighed og Tilbageholdenhed af store Dele af den danske Rigsdag og af den daværende danske Regering. Aar efter Aar vandt Tankerne stigende Tilslutning i Rigsdagen. Fra det Tidspunkt, da Forvandlingen i vore politiske Forhold var indtruffet i Aaret 1901, toges ogsaa et aktivt Arbejde

op fra den danske Regerings Side paa dette Omraade under Ledelse af den Mand, som for Danmarks Vedkommende i Danmarks Udenrigspolitik blev banebrydende for Voldgiftsaftalers Afsluttelse, den daværende Udenrigsminister Deuntzer. Det er Frugterne af et omfattende Arbejde i dansk Politik og dansk Folkeliv, Paaavirkning af dansk Tankegang, der her indhøstes, naar saadanne Aftaler nu kan slutes. Jeg kan tilføje, at det jo ogsaa, hvad allerede den højtærede Udenrigsminister har udtalt, er Udtryk for et særdeles omfattende Fremskridt i Tankegang langt ud over Danmarks Grænser, ogsaa ude i de store Magter, for hvem Afsluttelsen af den Art Aftaler, der sætter Retten i Magtens Sted, er vanskeligere end for de smaa. Jeg kan derfor med største Tilfredshed anbefale Vedtagelsen af de 4 Forslag, der nu foreligger.

A. C. Meyer: Til de Udtalelser, Partiernes udmærkede Ordførere har fremsat, kunde jeg ønske at knytte nogle Ord. Det ærede Medlem Hr. Moltesen udtalte med Rette, at der burde have været Fest ved denne Lejlighed i den danske Rigsdag. Noget særlig festligt Indtryk faar man ganske vist ikke af Rigsdagen i Øjeblikket, men jeg indrømmer, at Udtalelsen fra det ærede Medlems Side er fuldkommen paa sin Plads, og jeg understreger saa meget hellere dette, som jeg ved, at der hos mit Parti, fra det første Øjeblik det traadte frem paa den politiske Skueplads, har været et stærkt, et inderligt Ønske om at fremme Opgaver af denne Art, en Sag, som Socialdemokratiet tidligere vel har været temmelig ene om, men hvor det internationale Princip, som er udtalt i Socialdemokratiets Politik, til enhver Tid har været stærkt fremdraget. Det er meget bemærkelsesværdigt, at Partier nu fra alle Sider knytter deres Tanker til Kravet om Fred mellem Folkene til Traktater af den her foreliggende Art, og dette gælder jo ikke mindst, naar det drejer sig om den dansk-tyske Traktat, thi med den Baggrund, man har fra tidligere Tid, fra hin Tid, kan jeg gerne sige, hvor Skyggerne fra 1864 kastedes over vort Land, er Tanken om et Samarbejde mellem dansk og tysk os temmelig fremmed. Det ærede Medlem Hr. Moltesen har ønsket Feststemning, og jeg siger ham, at dette kan kun opfattes fra vor Side som et Bevis paa, at der, nu da vi er naaet saa vidt med disse Traktater, virkelig i Hjerterne maa være Fest i Anledning af, at hine Skygger er vejet.

Naar der, som det ærede Medlem Hr.